

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ
до проєкту наказу Міністерства охорони здоров'я
«Про подальше удосконалення системи післядипломної освіти та
безперервного професійного розвитку фахівців з фаховою
передвищою, початковим рівнем (короткий цикл) та першим
(бакалаврським) рівнем вищої медичної і фармацевтичної освіти та
магістрів з медсестринства»

I. Визначення проблеми

Якість надання медичної допомоги фахівцями у сфері охорони здоров'я безпосередньо залежить від їх професійних компетентностей та якісного й регулярного проходження ними післядипломної професійної освіти.

Відповідно до Положення про систему безперервного професійного розвитку медичних та фармацевтичних працівників, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14 липня 2021 року № 725 (далі - Положення), безперервний професійний розвиток працівників сфери охорони здоров'я – це безперервний процес навчання та вдосконалення професійних компетентностей працівників сфери охорони здоров'я, що дає їм змогу підтримувати або підвищувати рівень професійної діяльності відповідно до потреб сфери охорони здоров'я.

Після закінчення закладу фахової передвищої/вищої освіти медичні сестри отримують диплом зв спеціальністю «Медсестринство», але законодавчо не врегульовано спеціалізацію за фахом та профілем роботи (наприклад сестра медична хірургічна, сестра медична терапевтичного відділення, сестра медична педіатричного відділення тощо).

Наразі законодавство України не містить комплексного нормативно-правового акта, який би регулював післядипломну освіту фахівців з фаховою передвищою, початковим рівнем (короткий цикл) та першим (бакалаврським) рівнем вищої медичної і фармацевтичної освіти та магістрів з медсестринства. Чинний наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про підвищення кваліфікації молодших спеціалістів з медичною та фармацевтичною освітою» від 7 вересня 1993 року № 198 є застарілим, не враховує сучасних умов, а також не відповідає Закону України «Про фахову передвищу освіту», Закону України «Про вищу освіту» та іншим актам законодавства у галузі безперервного професійного розвитку. Більше того, Положення набирає чинності для молодших спеціалістів з медичною та фармацевтичною освітою лише з 1 липня 2023 року та не враховує спеціалізації за фахом та профілем роботи.

Застарілість чинного нормативно-правового регулювання та його невідповідність законодавству про безперервний професійний розвиток перешкоджає можливості систематичного якісного вдосконалення фахівців з фаховою передвищою, початковим рівнем (короткий цикл) та першим (бакалаврським) рівнем вищої медичної і фармацевтичної освіти

та магістрів з медсестринства, що негативно впливає на перспективу покращення якості надання медичної допомоги.

Таким чином, з метою вдосконалення післядипломної освіти фахівців з фаховою передвищою, початковим рівнем (короткий цикл) та першим (бакалаврським) рівнем вищої медичної і фармацевтичної освіти та магістрів з медсестринства було розроблено проєкт наказу Міністерства охорони здоров'я «Про післядипломну освіту фахівців з вищою та фаховою передвищою медичною і фармацевтичною освітою», котрий враховує сучасні потреби галузі охорони здоров'я та спрямований на вирішення наявних проблем у цій галузі.

Основні групи (підгрупи), на які проблема справляє вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Держава	+	-
Громадяни	+	-
Суб'єкти господарювання	+	-

Врегулювання зазначених проблемних питань не може бути здійснено за допомогою:

ринкових механізмів, оскільки такі питання регулюються винятково нормативно-правовими актами;

чинних регуляторних актів, оскільки чинним законодавством порушені питання не регульовані.

II. Цілі державного регулювання

Основними цілями державного регулювання є:

покращення якості післядипломної освіти фахівців з фаховою передвищою, початковим рівнем (короткий цикл) та першим (бакалаврським) рівнем вищої медичної і фармацевтичної освіти та магістрів з медсестринства; підвищення рівня надання медичної допомоги.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1 Збереження ситуації, яка існує на цей час	Не забезпечує досягнення цілей державного регулювання, передбачених у розділі II аналізу

<p>Альтернатива 2</p> <p>Розробка проекту наказу Міністерства охорони здоров'я України здоров'я «Про подальше удосконалення системи післядипломної освіти та безперервного професійного розвитку фахівців з фаховою передвищою, початковим рівнем (короткий цикл) та першим (бакалаврським) рівнем вищої медичної і фармацевтичної освіти та магістрів з медсестринства»</p>	<p>Така альтернатива передбачає врегулювання основних видів післядипломної освіти фахівців з фаховою передвищою, початковим рівнем (короткий цикл) та першим (бакалаврським) рівнем вищої медичної і фармацевтичної освіти та магістрів з медсестринства та їх наближення до сучасних стандартів та потреб галузі охорони здоров'я.</p> <p>Зокрема, передбачено врегулювання таких питань:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) передбачено види спеціалізації (повторна, за фахом та за профілем роботи) та визначено тривалість їх циклів; 2) визначено формат та порядок проведення теоретичних і практичних та лабораторних занять в межах проведення циклів професійної спеціалізації; 3) передбачено завдання, права та обов'язки закладів післядипломної освіти; 4) визначено засади прийому здобувачів післядипломної освіти до закладів післядипломної освіти.
--	--

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей.

Оцінка впливу на сферу інтересів держави

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
<p>Альтернатива 1</p> <p>Збереження ситуації, яка існує на цей час</p>	<p>Відсутні</p>	<p>Застарілість законодавства та відсутність сучасних видів післядипломної освіти для фахівців з фаховою передвищою, початковим рівнем (короткий цикл) та першим (бакалаврським) рівнем вищої медичної і фармацевтичної освіти та магістрів з медсестринства призведе до відсутності можливостей вдосконалення професійних компетентностей таких фахівців, та, відповідно, до неможливості підвищення якості наданої ними медичної допомоги.</p>
<p>Альтернатива 2</p> <p>Розробка проекту наказу Міністерства охорони здоров'я України здоров'я «Про подальше удосконалення системи післядипломної освіти</p>	<p>Надасть можливість привести законодавство у відповідність до сучасних стандартів та потреб галузі охорони здоров'я, а також підвищити рівень вимог до післядипломної освіти фахівців з вищою та фаховою передвищою медичною і фармацевтичною освітою та рівень їх професійних</p>	<p>Відсутні.</p>

та безперервного професійного розвитку фахівців з фаховою передвищою, початковим рівнем (короткий цикл) та першим (бакалаврським) рівнем вищої медичної і фармацевтичної освіти та магістрів з медсестринства»	компетентностей. Варто зазначити, що обов'язком держави в особі МОЗ є забезпечення формування та реалізації державної політики у сферах розвитку кадрового потенціалу системи охорони здоров'я відповідно до Положення про Міністерство охорони здоров'я України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 2015 року № 267 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 січня 2020 року № 90).	
--	--	--

Оцінка впливу на сферу інтересів громадян

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Відсутні.	Якість медичної допомоги для громадян не зможе підвищуватись за відсутності комплексного регулювання післядипломної освіти для фахівців з фаховою передвищою, початковим рівнем (короткий цикл) та першим (бакалаврським) рівнем вищої медичної і фармацевтичної освіти та магістрів з медсестринства та неможливості регулярного підвищення їх професійних компетентностей.
Альтернатива 2	Професійний розвиток фахівців з фаховою передвищою, початковим рівнем (короткий цикл) та першим (бакалаврським) рівнем вищої медичної і фармацевтичної освіти та магістрів з медсестринства здійснюється належним чином. Заходи післядипломної освіти забезпечують отримання ними знань та навичок відповідно до вимог професійних стандартів та системи охорони здоров'я. Фахівці з фаховою передвищою, початковим рівнем (короткий цикл) та першим (бакалаврським) рівнем вищої медичної і фармацевтичної освіти та	Відсутні.

	<p>магістри з медсестринства підтримують та регулярно підвищують рівень знань і навичок, що є необхідним, враховуючи постійне оновлення міжнародних стандартів лікування. Завдяки систематичному покращенню професійних компетентностей таких фахівців підвищується якість надання медичної допомоги високому рівні.</p>	
--	--	--

Оцінка сумарних витрат за альтернативами

Сумарні витрати за альтернативами	Сума витрат, гривень
Альтернатива 1	Відсутні
Альтернатива 2	4436,38 грн

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
Альтернатива 1	1	Така альтернатива не сприятиме досягненню цілей державного регулювання. Залишаються проблеми, зазначені у розділі I цього Аналізу.
Альтернатива 2	4	Така альтернатива є найбільш оптимальною, оскільки сприятиме: створенню умов якісного здійснення післядипломної освіти фахівців з фаховою передвищою, початковим рівнем (короткий цикл) та першим (бакалаврським) рівнем вищої медичної і фармацевтичної освіти та магістрів з медсестринства, що означає забезпечення держави якісними кадрами. Дозволить: запровадити та привести у відповідність види післядипломної освіти для фахівців з фаховою передвищою, початковим рівнем (короткий цикл) та першим (бакалаврським) рівнем вищої медичної

		<p>і фармацевтичної освіти та магістрів з медсестринства до законодавства про безперервний професійний розвиток та сучасних стандартів;</p> <p>підвищити рівень вимог до здійснення післядипломної освіти;</p> <p>визначити чіткі умови здійснення різних видів професійної спеціалізації.</p> <p>Таким чином, така альтернатива сприятиме досягненню цілі державного регулювання щодо підвищення рівня надання медичної допомоги.</p>
--	--	--

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
Альтернатива 1	<p>Для держави: Відсутні</p> <p>Для громадян: Відсутні</p>	<p>Для держави: Застарілість законодавства та відсутність сучасних видів післядипломної освіти для фахівців з фаховою передвищою, початковим рівнем (короткий цикл) та першим (бакалаврським) рівнем вищої медичної і фармацевтичної освіти та магістрів з медсестринства призведе до відсутності можливостей вдосконалення професійних компетентностей таких фахівців, та, відповідно, до неможливості підвищення якості наданої ними медичної допомоги</p> <p>Для громадян: Якість медичної допомоги для громадян не зможе</p>	Ця альтернатива не забезпечує потреби у розв'язанні проблеми та досягнення встановлених цілей.

	<p>Для закладів післядипломної освіти: Відсутні</p>	<p>підвищуватись за відсутності комплексного регулювання післядипломної освіти для фахівців з фаховою передвищою, початковим рівнем (короткий цикл) та першим (бакалаврським) рівнем вищої медичної і фармацевтичної освіти та магістрів з медсестринства та неможливості регулярного підвищення їх професійних компетентностей.</p> <p>Для закладів післядипломної освіти: Відсутні</p>	
Альтернатива 2	<p>Для держави: Надасть можливість привести законодавство у відповідність до сучасних стандартів та потреб галузі охорони здоров'я, а також підвищити рівень вимог до післядипломної освіти фахівців з фаховою передвищою, початковим рівнем (короткий цикл) та першим (бакалаврським) рівнем вищої медичної і фармацевтичної освіти та магістрів з медсестринства та рівень їх професійних компетентностей.</p> <p>Варто зазначити, що обов'язком держави в особі МОЗ є забезпечення формування та реалізації державної політики у сферах розвитку кадрового потенціалу системи охорони здоров'я</p>	<p>Для держави: Відсутні</p>	Така альтернатива є найбільш оптимальною, оскільки повністю вирішує проблему, забезпечує відповідність післядипломної освіти системі безперервного професійного розвитку.

	<p>відповідно до Положення про Міністерство охорони здоров'я України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 2015 року № 267 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 січня 2020 року № 90).</p> <p>Для громадян: Професійний розвиток фахівців з фаховою передвищою, початковим рівнем (короткий цикл) та першим (бакалаврським) рівнем вищої медичної і фармацевтичної освіти та магістрів з медсестринства здійснюється належним чином. Заходи післядипломної освіти забезпечують отримання ними знань та навичок відповідно до вимог професійних стандартів та системи охорони здоров'я. Фахівці з фаховою передвищою, початковим рівнем (короткий цикл) та першим (бакалаврським) рівнем вищої медичної і фармацевтичної освіти та магістри з медсестринства підтримують та регулярно підвищують рівень знань і навичок, що є необхідним, враховуючи постійне оновлення міжнародних стандартів лікування. Завдяки систематичному покращенню професійних компетентностей таких фахівців підвищується якість надання медичної допомоги високому рівні.</p> <p>Для закладів післядипломної освіти: Можливість оновити навчальні програми для</p>	<p>Для громадян: Відсутні</p> <p>Для закладів післядипломної освіти: Витрати, пов'язані з необхідністю ознайомлення з новими вимогами регулювання та приведенням внутрішніх нормативних актів у відповідність до вимог нового регулювання.</p>	
--	---	--	--

	здобувачів післядипломної освіти		
--	----------------------------------	--	--

Рейтинг	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи/причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта.
Альтернатива 1	Переваги відсутні. Така альтернатива не сприятиме досягненню цілей державного регулювання. Залишаються проблеми, зазначені у Розділі I цього аналізу.	Відсутні
Альтернатива 2	Така альтернатива є найбільш оптимальною, оскільки сприятиме: створенню умов якісного здійснення післядипломної освіти фахівців з фаховою передвищою, початковим рівнем (короткий цикл) та першим (бакалаврським) рівнем вищої медичної і фармацевтичної освіти та магістрів з медсестринства, що означає забезпечення держави якісними кадрами. Дозволить: запровадити та привести у відповідність види післядипломної освіти для фахівців з фаховою передвищою, початковим рівнем (короткий цикл) та першим (бакалаврським) рівнем вищої медичної і фармацевтичної освіти та магістрів з медсестринства до законодавства про безперервний професійний розвиток та сучасних стандартів; підвищити рівень вимог до здійснення післядипломної освіти; визначити чіткі умови здійснення різних видів професійної спеціалізації. Таким чином, така	Ризики зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта відсутні.

	альтернатива досягненню державного щодо надання допомоги.	спрятиме цілі регулювання рівня медичної	
--	---	--	--

V. Механізм та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

Механізми, які забезпечать розв'язання проблеми:

1. Організаційні заходи для впровадження регулювання:

для впровадження цього регуляторного акта необхідно забезпечити інформування громадськості, закладів післядипломної освіти, закладів охорони здоров'я, провести комунікацію для інформування потенційних суб'єктів господарювання;

2. Заходи, які необхідно здійснити закладам фахової передвищої/вищої (післядипломної) освіти:

ознайомитися з вимогами регулювання (пошук та опрацювання регуляторного акту в мережі Інтернет);

3. Заходи, які необхідно здійснити закладам фахової передвищої/вищої (післядипломної) освіти:

ознайомитися з вимогами регулювання (пошук та опрацювання регуляторного акту в мережі Інтернет);

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні впроваджувати або виконувати ці вимоги

Реалізація регуляторного акта не потребуватиме додаткових бюджетних витрат і ресурсів на адміністрування регулювання органами виконавчої влади чи органами місцевого самоврядування.

Державне регулювання не передбачає утворення нового державного органу (або нового структурного підрозділу діючого органу).

Розрахунок витрат на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва (Додаток 2 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта), проведено в межах даного аналізу.

Проведено розрахунок витрат суб'єктів малого (мікро) підприємництва в межах даного аналізу.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Строк дії цього регуляторного акта є необмеженим, оскільки він регулює відносини, які мають пролонгований характер. Зміна строку дії регуляторного акта можлива у разі зміни міжнародно-правових актів чи законодавчих актів України

вищої юридичної сили, на виконання яких розроблений цей проєкт регуляторного акта.

Дата набрання чинності регуляторним актом – з дня його офіційного опублікування.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Прогнозними значеннями показників результативності регуляторного акта є:

1. Розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів, пов'язаних із дією акта – не передбачається.

2. Рівень поінформованості суб'єктів господарювання і фізичних осіб – високий. Проєкт наказу та відповідний аналіз регуляторного впливу оприлюднено на офіційному вебсайті Міністерства охорони здоров'я України.

3. Кількість суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб, на яких поширюватиметься дія акта, – не обмежується.

4. Розмір коштів і час, що витратимуться суб'єктами господарювання та/або фізичними особами, пов'язаними з виконанням вимог акта, – низький.

Часу – 1 год.

Коштів – 36,11 грн

Додатковими показниками результативності є:

- кількість осіб, які пройдуть навчання на циклах спеціалізації чи тематичного удосконалення

IX. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Відстеження результативності регуляторного акта здійснюватиметься шляхом проведення базового, повторного та періодичного відстеження статистичних показників результативності акта, визначених під час проведення аналізу впливу регуляторного акта.

Базове відстеження результативності цього регуляторного акта здійснюватиметься після набрання ним чинності, оскільки для цього використовуватимуться винятково статистичні показники.

Повторне відстеження результативності регуляторного акта здійснюватиметься через рік з дня набрання чинності цим регуляторним актом, але не пізніше двох років після набрання ним чинності. За результатами такого відстеження відбудеться порівняння показників базового та повторного відстеження.

Періодичне відстеження результативності буде здійснюватися один раз на кожні три роки, починаючи з дня закінчення заходів з повторного відстеження результативності цього акта.

Вид даних, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності – статистичні.

У разі надходження пропозицій та зауважень щодо вирішення неврегульованих або проблемних питань буде розглядатись необхідність внесення відповідних змін.

Відстеження результативності регуляторного акта буде здійснювати Міністерство охорони здоров'я України, в тому числі використовуючи дані, отримані від закладів післядипломної освіти щодо кількості виданих свідоцтв про проходження курсів/циклів післядипломної освіти. З огляду на те, що дані для відстеження результативності дії проекту наказу будуть передаватися щороку до Міністерства охорони здоров'я України, відсутня потреба у визначенні цільових груп для опитування та проведення опитувань. Відстеження здійснюватиметься протягом усього терміну дії регуляторного акту.

Строк виконання заходів 30 робочих днів.

Міністр охорони здоров'я України

Віктор ЛЯШКО

«___»_____2022 року